

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 19.3.2007 64. vuosikerta Numero 1 Sivun 6

Arielle on uusi varhaisperunalajike

Arjo Kangas, MTT ja Katja Anttila, Siemenperunakeskus

Lajikeluetteluun saatiin tänä vuonna satoisa varhaisperuna Arielle. Ruokaperunalajikkeissa jatkaa tuttu kolmikko: Van Gogh, Nicola ja Asterix, mutta niillä on myös kilpailijoita. Tärkkelysperunalajikkeissa Posmo ohitti viljelyalassa Saturnan.

Varhaisperunalajikkeessa sadon aikaisuus ja määrä on tärkeää. Nyt lajikelistalle saatu Arielle on ollut virallisissa lajikekokeissa vuosina 2005 - 2006. Kokeissa sitä on verrattu Hankkijan Timoon. Timo on varhaistuotannon valtalajike, jonka osuus varhaisperunan viljelyssä on noin 80 %.

Ariellen alkukehitys on ollut nopeampaa kuin Timon. Varhaisnostossa Ariellen sato on ollut kymmenen prosenttia suurempi kuin Timon. Ensimmäisen noston sadossa on ollut vähemmän pieniä, alle 30 mm:n mukuloita kuin Timon sadossa.

Kesä- ja syysnostossa Arielle on ollut johdonmukaisesti hieman satoisampi kuin Timo. Syysnostossa ero on ollut 12 % Ariellen hyväksi. Ariellen tärkkelyspitoisuus on ollut eri nostoissa noin puoli prosenttiyksikköä pienempi kuin Timon. Mukulat säännöllisiä ja terveitä

Ariellen mukula on pyöreänsuika ja matalasilmäinen. Tässä se poikkeaa Timosta, jonka mukula on selvästi syväsilmäisempi. Myös Ariellen mukulamuoto on kokeissa arvioitu säännöllisemmäksi ja vähemmän vaihtelevaksi kuin Timon. Mallon väri on hieman keltaisempi kuin Timon.

Veikko Somerpuro/MTT:n arkisto

Lajikeluetteluun saatiin tänä vuonna satoisa varhaisperuna Arielle. Ruokaperunalajikkeissa jatkaa tuttu kolmikko: Van Gogh, Nicola ja Asterix.

Kokeissa Ariellen mukulat ovat olleet yhtä terveitä kuin Timon. Ruvelle Arielle ei ole arka. Kolhuista aiheutuvia, kuoren alaisia mallon mustelmia sillä on kokeissa ollut selvästi vähemmän kuin muilla lajikkeilla.

Ariellen tummumisenkestävyys sekä raakana että keitettyinä on hyvä. Keittokokeissa myös maku on arvioitu hyväksi. Tämä kertoo, ettei lajike ole altis makuvirheille.

Maltokaariroosin oireita Ariellella ilmeni vuosina 2005 - 2006 tehdyissä testeissä vähän. Y-viroosille se on hieman arka. Lehtirutolle Arielle on muiden aikaisten lajikkeiden tapaan arka.

Ruokaperunoissa tarjolla uutta ja vanhaa

Van Gogh, Nicola ja Asterix ovat viimeisten viiden vuoden ajan olleet viljellymmät ruokaperunalajikkeet. Toistaiseksi ne ovat säilyttäneet suosionsa. Heikko viruskestävyys on kuitenkin viime vuosina, erityisesti poikkeuksellisen lämpimänä kasvukautena 2006, vaikeuttanut tämänhetkisten suosikkilajikkeiden siementuotantoa.

Suosituimman kolmikön lisäksi viljelyssä on suuri joukko muitakin lajikkeita. Niistä Victoria on lisäämässä selvimmin suosiotaan. Sen osuus oli viime vuonna 5,8 % ruokaperunan viljelyalasta. Myös Rikean ja Veloxin viljelyala on kasvussa.

Matilda oli vuosikymmenen alussa toiseksi suosituin ruokaperunalajike, mutta sen suosio on laskenut nopeasti.

Muutamilla ruokaperunalajikkeilla on vakiintunut pienehkö viljelyala. Sellaisia ovat kiinteä kesä- ja syysperuna Siikli, uuniperunaksi viljelty Rosamunda, ja pohjoisen erikoislajike Puikula. Siiklin ja Rosamunden viljelyala on 2 - 3 %:n tienoilla sekä Puikulan puolisentoista prosenttia ruokaperunalasta.

Posmo on suosituin tärkkelyperuna

Tärkkelysperunan viljelyssä Saturna on hyvin pitkään ollut valtalajike. Vuosituhannen alussa sen osuus oli yli puolet tärkkelysperuna-alasta. Nyt Saturnan osuus on enää vajaa kolmannes, 31 %, ja Posmo ohitti sen viime vuonna viljelyalassa, 33 %.

Saturna ja Posmo ovat tärkkelystuotannon yleislajikkeita. Niiden lisäksi viljellään myöhäistä Kardalia, joka sopii erityisesti Satakuntaan. Aikaisia Hankkijan Tanua ja Tomppaa viljellään Etelä-Pohjanmaalla ja tehtaiden käyntikauden alussa tarvittavia varhaisia nostoja varten.

Lisätietoja: arjo.kangas@mtt.fi
puh. (06) 474 6401

Ariellen satoisuus ja tärkkelyspitoisuus Hankkijan Timoon verrattuna virallisissa lajikekokeissa 2005 -2006.

Nostoaika	Lajike	Sato t/ha	Suhdeluku	Tärkkelys-%
Varhaisnosto	Hjan Timo	16,5	100	10,3
	Arielle	18,2	110	9,9
Keskikesän nosto	Hjan Timo	27,1	100	13,4
	Arielle	29,3	108	12,7
Syysnosto	Hjan Timo	36,3	100	14,9
	Arielle	40,8	112	14,4

Tärkeimmät ruokaperunalajikkeet - viljelyala yli 3 % ruokaperuna-alasta.

Lajike	Van Gogh	Nicola	Asterix	Victoria	Rikea	Velox	Matilda	Hjan Timo	Idole
Pääasiallinen käyttötarkoitus	Talviperuna	Talviperuna	Talviperuna	Talviperuna	Syysperuna	Syysperuna	Talviperuna	Varhaisperuna	Talviperuna
Aikaisuus	Melko myöh.	Melko myöh.	Melko myöh.	Melko aikainen	Aikainen	Aikainen	Melko aikainen	Aikainen	Melko myöh.
Lajikeluettelon vuonna	1993	1994	1996	2001	2003	1999	1989	1977	1994
Osuus ruokaperunan viljelyalasta % 2006 (TIKE)	26	16	9	6	5	4	4	3	3
Mukulan muoto 1)	S	PT	PTS	PTS	PTS	PTS	PTS	P	S-PTS
Mallon väri 2)	K	K	VK	K	VK	K	K	VK	VK
Mukulasato 0-10,	9	9	9	8	9	8	8	7	9
Tärkkelys-%	16	14	15	14	13	14	16	13	15
Keittotyyppi 3)	J	K	K	K	K	K	J	K	MJ
Maku 0-10	8	8	8	7	8	8	8	7	8
Keittotummimisen kestävyys 0-10	8	8	9	8	7	7	8	7	8
Ruven kestävyys 0-10	8	9	8	7	9	8	5	7	8
Lehtiruton kestävyys 0-10	6	6	6	6	5	5	8	4	8
Mukularuton kestävyys 0-10	8	8	8	8	7	8	8	5	7
Y-virustaudin kestävyys 0-10	4	8	4	7	8	8	8	7	7
Maltokaariviruksen kestävyys 0 - 10	5	5	6	6	9	6	6	5	8
Syövän kestävyys	Ei	On	On	On	On	On	On	On	On
Ankeröisenkestävyys	On	On	On	On	On	On	Ei	Ei	Ei

1) Mukulan muoto: P=pyöreä, PS=pyöreänsoikea, S=soikea, PTS=pitkänsoikea, PT= pitkänomainen

2) Mallon väri: V=valkoinen, VK=vaaleankeltainen, K=keltainen, SV= sinivioletti

3) Keittotyyppi: K = kiinteämaltainen, MJ = melko jauhoinen, J = jauhoinen

Asteikolla 0 - 10, 10 tarkoittaa parasta satoisuutta, parasta keittotummumisen kestävyyttä ja parasta taudinkestävyyttä